

Slovenski dom

Štev. 66.

V Ljubljani, sreda 23. marca 1938.

Leto III.

Zadnje dejanje španske žaloigre:

Nacionalistični napad na Katalonijo se je pričel

Saragosa, 23. marca. o. Nacionalistična vojska je včeraj začela z drugim delom ofenzive, katere cilj je doseči na južnem koncu obalo, na severnem pa začeti z osvajanjem Katalonije. Na južnem bojišču so po zavzetju Caspeja nacionalisti začeli utrjevati zavzeto ozemlje ter začeli včeraj prodirati na severnem koncu aragonske fronte med Saragoso in Huesco, kjer pritiskajo proti katalonski meji. S tem hočejo spraviti južno in severno bojišče v ravno črto ter potem naskočiti Katalonijo z zahoda in z juga. Srednji oddelki generala Franca so že na katalonski meji. Boji sedaj potekajo na 240 kilometrov dolgi fronti, na kateri imajo nacionalisti okrog 200.000 vojakov.

Ofenziva nacionalističnih čet na reki Ebro se nadalje bolj razvija in se razteza južno od Ebra proti severu do Aragona. Topništvo je obstrlevalo dve uri utrjene postojanke sovražnih čet severno in južno od Huesca. Druge baterije so pa medtem obstrlevale zbiranje sovražnih čet pred Huesco. Po končani topniški pripravi so čete prešle v napad in prodrele v dveh smereh. Sovražnik se je močno upiral, končno je pa moral pod pritiskom nacionalnih čet odnehati. Na južnem krilu bojišča so čete generala Moscada prešle v odločilno ofenzivo. Bitka, ki se je danes pričela, se razvija na 200 km širokem bojišču.

Alcaniz, 23. marca. AA. (Havas) Včeraj so nacionalistične sprednje straže po hudem boju zalele izredno važne strateške postojanke vzhodno od vasi Valdelhorfa na cesti, ki pelje od Alcaniza v Dancet. Republikanske črte so prebite. Izgube republikancev znašajo do 2000 mož. Nacionalisti so zaplenili 300 strojníc. Pot v Katalonijo je sedaj odprta, čeprav se je hotel nasprotnik na tej črti upirati vsaj nekaj dni.

Havas: Vrhovno poveljstvo je objavilo: Legionari so na aragonski fronti zavzeli važne postojanke vzhodno od Valdelhorfa. Sovražne izgube so težke. Ujeli smo nad 600 milicnikov. Po drugih frontah ni bilo nič novega.

Salamanca, 23. marca. AA. Havas. Nacionalistična radijska postaja je objavila, da so včeraj nacionalisti pri Huesci prodri skoz republikansko fronto, in sicer v dolžino 20 in globino 9 km. Ujeli so več tisoč republikanskih vojakov in zaplenili ogromno vojnega materiala.

Slika sedanjega stanja na srednjem španskem bojišču. Debela črta kaže, do kod so prodrlí nacionalisti. — Huesca, kjer se je začel drugi del nacionalističnega prodora proti morju, leži malo naprej od gornjega konca debele črne črte.

Poročila iz Barcelone

Barcelona, 22. marca. AA. Havas. Snoči ob 18. je število smrtnih žrtev bombardiranja naraslo na 820. Še mnogo trupel je pod ruševinami.

Barcelona, 23. marca. AA. Havas. Ministrstvo za narodno obrambo je objavilo, da je včeraj sovražnik s 75 tanki in s številnimi letali skušal prebiti fronto v smeri proti Castelserasu in Torevilli. Napadi so bili odbiti. Samo pri Torevilli je sovražnik vdrl v naše postojanke, toda naše čete so ga s protinapadom vrgle nazaj. Sovražna letala so večkrat bombardirala več krajev na obali pri Tortozi.

Kaj je s premirjem

Burgos, 23. marca. AA. (DNB) Uradno poročajo, da na odločujočem mestu kategorično odklanjajo vesti o dozdavnih mirovnih pogajanjih med nacionalisti in barcelonsko vlado.

naloženega veliko denarja in spravljenih dragocenosti, glede katerih je budoče angleško stališče tudi važno. Notranji minister Hoare je na vprašanja poslancev o tem odgovoril včeraj:

Vlada nikakor nima pravice, da bi izdala kakšne posebne ukrepe glede zlata in drugih vrednot avstrijskih denarnih zavodov, ki so v angleških bankah.

Vlada bo dala beguncem zatočišča, vendar je pa treba pri tem paziti na to, da so vrata odprta vsem beguncem brez razlike. Treba je dovoliti prihod v Veliko Britanijo vsem, ki jim ni mogoče ničesar očitati, torej osebam, ki bi mogle na znatnem polju ali v trgovini in industriji koristiti deželi. Glede državljanstva beguncev je minister mnenja, da zaradi sedanjih izrednih razmer vseeno ne kaže izpreminjati zakona o podeljevanju državljanstva, ker se to more zgoditi samo s pristankom dominionov.

Anglija, avstrijsko zlato in avstrijski begunci

London, 23. marca. m. Ker je po priključitvi Avstrije k Nemčiji prišlo v Anglijo veliko avstrijskih beguncev, se angleški krogi zanimajo, kaj namerava storiti z njimi vlada. Razne avstrijske osebnosti in ustanove imajo v angleških zavodih

Prijateljski ukrepi nemške vlade:

Iznani Jugoslovani smejo nazaj v Avstrijo

Belgrad 23. marca. Nemški poročevalni urad javlja: Z velikim zadovoljenjem je bila tukaj sprejeta vest, da je nemška vlada dovolila onim sedmim Jugoslovanom, ki so bili v začetku februarja iz Avstrije izgnani, da se vrnejo nazaj v Gradec. Dotični so bili takrat izgnani brez navedbe kakšnega vzroka, kajti šlo je v njihovem primeru edino le za represalijo, izvedeno zaradi tega, ker je jugoslovanska vlada izgnala nekaj avstrijskih legitimistov, ki so v obmejnem ozemlju ro-

Sodelovanje med Poljsko in Litvo se je pričelo

Varšava 23. marca. Poljsko časopisje poroča obširno o pomenu sporazuma med Poljsko in Litvo ter pravi: Zbršimo vse, kar je bilo. Ne bomo se več vračali k posameznim točkam poljsko-litovskega spora zadnjih 20 let. Bratsko ponujamo Litvi roko. Toda potrebno je, da tudi Litva pozabi zgodovino zadnjih 20 let in sprejme roko, ki jo ji ponujamo. Potrebno je, da se podre zid vzajemnega nezaupanja, ki nas je razdvajal. Sprava med Litvo in Poljsko bo pomenila ugoden preobrat za splošno uravnoteženje v baltičkih državah.

Poljsko-litavska pogajanja o tehničnih vprašanjih, ki so v zvezi z obnovitvijo železniškega prometa med Poljsko in Litvo, se nadaljujejo. Pogajajo se tudi o obnovitvi rednega poštnega, brzojavnega in telefonskega prometa. Pogajanja potekajo zelo ugodno in pričakujejo vsak hip, da bo prišlo do končnega dogovora o vseh teh vprašanjih.

Po poročilu listov namerava poljska letalska družba Lot uvesti stalni letalski promet med Varšavo in Kovnom.

Na Golniku je umrla včeraj gospa Angela Omerza roj. Čučnik. Umrila jo je zavrtna bolezen jetika v cvetu mladosti 23 let. Na mrtvaškem odru leži v Križah v prosvetnem domu. Pogreb se vrši v četrtek, dne 24. t. m. ob 3. uri popoldne na pokopališče v Križah, ki leži poleg postaje. Naj ji sveti večna luč! Zaljubljenim svojem naše globoko sožalje.

Vesti 23. marca

Francoška zbornica je včeraj sprejela zakon, ki določa popolno mobilizacijo vseh narodnih sil za primer vojne.

Za takojšnje priznanje španske nacionalistične države se zavzema francoski senat, levičarsko časopisje pa zahteva, naj Francija z orožjem nastopi proti nacionalističnemu napredovanju.

Slovesna razglasitev švicarske nevtralnosti v obeh zbornicah je naletela na splošno odobravanje v Evropi, kar kaže, da se Švica za nobeno ceno ne meša v evropske spore, v katerih bi prej ali slej svojo neodvisnost izgubila.

Vojne v bližnji bodočnosti še ne bo, je izjavil bivši ameriški predsednik Hoover v Londonu časnikarjem. Do tega sklepa so ga privedli razgovori, ki jih je imel zadnje čase s poglavarji in voditelji evropskih držav. Glavni razlog, ki Evropi ne dovoljuje vojne, je po njegovem spoznanju premajhna pripravljenost.

Angleška vlada je soglasno odobrila izjavo o zunanji politiki, ki jo bo jutri prebral v poslanski zbornici predsednik Chamberlain in katero ves svet pričakuje pozorno, saj bo v njej Anglija povedala svoje končnoveljavno stališče glede Španije, Češke-Slovaške in Srednje Evrope.

Nekega poslanca španske rdeče vlade je ubila v Parizu njegova priležnica. Poslanec se je mudil v Franciji po posebnem nalogu svoje vlade. Pariška policija je takoj včeraj uvedla obširno preiskavo, ker domnevajo, da gre najbrž za političen zločin. Poslančevega imena policija po nalogu notranjega ministra ne sme izdati.

Veliko pomanjkanje častnikov v sovjetski mornarici je nastalo po zadnjem čiščenju, pri katerem so postrelili skoraj polovico višjih častnikov.

Hitler bo v petek imel velik govor za volitve in za plebiscit v Königsbergu.

»Stalni dominion Združenih držav«, tako se bo po novem imenovala filipinska republika, ki zaradi japonske nevarnosti ne mara izpod ameriškega varstva.

Egiptovska vlada je odpoklicala svojega poslanika v Rimu dr. Hafiza Afifi paša.

Ob prihodu fašistovskega odposlanca na Japonsko je Mussolini poslal japonskemu ministru skromno predstojniško navdušen pozdrav, v katerem pravi, da protikomunistična zveza družiti Italijo in Japonsko pri obrambi človeške omike proti razkrajajočim silam.

Združitev francoskih desničarskih strank v takozvano »Fronto svobode« je spet enkrat padla v vodo in z njo tudi francoska protikomunistična zveza, ker je predsednik Socialne stranke polkovnik La Rocque zavrnil novo ponudbo voditelja francoske ljudske stranke za enoten nastop. Spori med francoskimi desničarji so zgolj osebnostnega značaja.

Nemci so ogorčeni zaradi ukrepov brazilske vlade, ki preprečujejo nemškimi državljanom v Braziliji protidržavno politično delovanje.

Angleški minister za oborožitev Inskip je imel včeraj razgovore s 30 zastopniki delavskih strokovnih organizacij ter skušal doseči z njimi sporazum o povečanju delovnega časa v oboroževalni industriji, ker to zahtevajo državne koristi.

Prvi italijanski poslanik pri mandžurski vladi je včeraj nastopil svojo službo. S tem je Italija dejansko priznala mandžursko državo.

Angleška policija v Palestini je prejela arabskega vrhovnega sodnika Safeda in ga poslala v koncentracijsko taborišče. Ta dogodek je spet zelo razburil Arabce in je treba pričakovati novih nemirov v sveti deželi.

Sprejete ameriškega pomorskega oboroževalnega načrta v poslanski zbornici pomeni, da Združene države računajo v kratkem z resnimi dogodki na svetu.

Zaradi zaplenbe petrolejskih vrelcev in nacionalizacije petrolejskih družb, je nastalo med ameriški in angleškimi kapitalisti veliko razburjenje. Hočejo, da bi posredovali ameriška in angleška vlada. Mehikanska vlada je izdala zaradi tega uradno poročilo, v katerem pojasnjuje razloge, ki so jo prisilili, da je to storila.

V nemški socialno demokratski stranki na Češkem je izbruhnil hud spor med poslancem Jakšom in ministrom Čechom, ki grozi stranki razbiti.

Krožni polet turških letal iz Carigrada v Bakarešto, Belgrad in Atene pripravljajo v Turčiji. Poleta se bo udeležila tudi letalka Sabiha Bueken.

Nov plačilni sporazum sta sklenili Češko-slovaška in Rumunija.

Srce ustanovitelja modernih olimpijskih iger barona Coubertina bodo pokopali v razvalinah stare grške Olimpije. 35 članov mednarodnega olimpijskega odbora je včeraj odpotovalo iz Kaira, kjer so imeli sejo, na Grško. S seboj nosijo žaro z baronovim srcem.

Ceško-slovaško odposlanstvo za sklenitev nove trgovske pogodbe med Turčijo in CSR je včeraj odpotovalo v Ankaru.

Proračun za vojno je zvišala tudi Finska. Zvišanje znaša 2 milijardi 710 milijonov dinarjev. Poljsko-egiptovski trgovski zbornico so ustanovili v Varšavi. Pospeševala bo gospodarske stike med obema državama.

Švica bo dobila prosto pristanišče v Lyonu na reki Rhoni, tako je izjavil predsednik francoske poslanske zbornice Herriot.

Veliko japonsko vohunstvo je odkrila ameriška policija, ki je prejela dva preobčutena japonska častnika, ki sta hotela fotografirati velik most blizu Newyorka. Pri njima je našla veliko zbirko podatkov o vojaško važnih zgradbah v Združenih državah.

Novo vlado je dobila libanonska republika. Vlada je sestavljena iz zastopnikov vseh strank.

Predsedstvo samostojne blaginje za finansiranje francoske državne obrambe je prevzel general Nollet.

Oddelki nemške vojske so se včeraj dopoldne pozdravili z madžarsko vojsko na meji pri Sopronju.

Angleška kraljeva dvojica bo v začetku aprila obiskala belgijskega kralja še preden bosta odpotovala angleški kralj in kraljica v Pariz. V Bruslju bosta ostala dva dni.

Častno letalsko sabljo je maršal Göring izročil včeraj dosedanjemu letalskemu poveljniku avstrijskega letalstva, generalu Lahru.

Aretacije, novi zakoni, ovaduitvo:

Razvoj dogodkov v priključeni Avstriji

Dunaj, 22. marca. A. (DNB) V zvezi z zlobnimi poročili nekaterih tujih listov, češ da so včeraj na Dunaju aretirali 10.000 ljudi, izjavljajo na merodajnem mestu, da so včeraj na Dunaju prijeli samo 72 oseb. Netočna so poročila o aretaciji kneza Starhemberga, prof. v. Hildenbranda in opata Muckermanna, ki se nahaja v tujini. Aretirani so polkovnik Adam, bivši ravnatelj javne varnosti na Salzburškem, Beckini, bivši finančni minister Drachler, propagandni šef patriot. fronte Becker, bivši ravnatelj javne varnosti v Spodnji Avstriji, Gautz, knez Max Hohenberg, bivši župan Schmitz, vodja legitimistov Wiesner, bivši tajnik cesarja Karla Berckmann, baron Rotschild in še nekatere osebnosti iz političnega in gospodarskega življenja.

Dunaj, 22. marca. AA. (DNB) Po naročilu državnega tožila »Habsburg« trgovskega svetnika nega podjetja »Löwinger«, ker je bil sum, da bo begunil v tujino. Prijeti Löwinger je spadal med največje dobavitelje dunajskih bolnišnic. S tem je dosegel letni promet, ki je znašal več milijonov šilingov.

Dunaj, 23. marca. AA. Havas. Bivši zvezni predsednik Miklas je popolnoma svoboden, bivši kancler Schuschnigg pa je še zaprt v palači Belvedere. Bivši župan Schmitz je obtožen, da je oboroževal člane neke stranke in jih nagovarjal k odporu. Zato ga bodo postavili pred sodišče.

Nove uniforme, novi zakoni

Gradec, 23. marca. AA. (DNB) Poveljnik 8. armadnega zbora nemške vojske general v. Bot je došel danes v Gradec.

Dobro obveščeni krogi izjavljajo, da bo že prihodnje dni izdana uredba, po kateri bo odpravljena dosedanja vojaška uniforma ter bo spreminjena tudi razvrstitev avstrijske vojske. Z novo uredbi bo predpisana dosedanja uniforma nemške vojske.

»Wiener Zeitung« priobčuje uredbi pokrajinskega namestnika za Avstrijo, ki obvešča avstrijsko javnost o drugem odloku kanclerja Hitlerja o preureditvi Avstrije. Ta odlok se nanaša na izvajanje nemških zakonov. Dalje obvešča pokrajinski namestnik z naredbo prebivalstvo o uredbi marke kot avstrijske valute počenši s 17. marcem.

Včeraj je bilo slovesno pomiloščenih 12 socialističnih gasilcev, ki so leta 1934, za časa socialističnega upora v Avstriji, nudili najmočnejši podpori v floridsdorfski gasilski četi. Po amestiji je vseh 12 bivših socialističnih gasilcev priselogo zvesto Adolfu Hitlerju.

Odredbe proti ovaduitvu

Dunaj 23. marca. m. Politični komisar za Avstrijo Bärkel je izdal naredbo, s katero prepoveduje vsakomur, da bi zahteval odstranitev kake osebe z njenega položaja zaradi tega, da bi sam prišel na to mesto. Včeraj je ukazal zapreti dve osebi, ki sta prišli k njemu denuncirati razne višje uradnike.

Kdo bo volil 10. aprila

Berlin, 23. marca. AA. (DNB) Pravico udeležbe pri avstrijskem plebiscitu imajo vsi moški in ženske, rojeni od 10. aprila 1918, če so avstrijski državljani, in pa Avstrijci, ki so od marca 1933 iz

Sredi mesta bo vendarle vzrasla nova palača Bat'e

Ljubljana, 23. marca.

V prvih mesecih lanskega leta so se po Ljubljani raznesli glasovi, da bo Trdka Bafa zrušila staro hišo pred pošto in zgradila novo, moderno poslopje. Glasovi so prinašali nekaj dni slike načrtov, po katerih naj bi se gradila nova palača. Projekt je novo poslopje zamišljal kot moderno, reprezentativno in nad vse impozantno stavbo. Meščani so že razpravljali o tem, dokod bo v notranjost pomaknjena fasada s Selenburgove ulice. Veselili so se, da bo sredi mesta, kjer je razceste za promet res kar obupno tesno in nezdostno, doživela zadovoljivo razbremenitev v rešitvi, ki bo kar dobro ustrezala komunikacijskim in urbanistično-tehničnim potrebam rastočega mesta. Zanimanje se je stopnjevalo, ko se je razvedelo, da bo gradil tudi »Slone«. Čas je tekkel, »Slone« je začel rušiti, prvi temelji so rasli iz tal. Ljubljancem so se prepirali, da gre zares; novi »Slone« bo postal sodobna, prav reprezentativna stavba, ki bo pomembnost in zunanji ugled mestnega središča v močni meri dvignila. In delo je napredovalo silno hitro; zdelo se je kot bi graditelji tekmovali s stavbeniki, ki so zidali ob Ljubljani drugo veličastno palačo, Mayerjevo. Vse druge vesti o raznih bodočih gradnjah so se tedaj pred ljubljanskimi očmi izvrševale tako kakor se bile napovedane, zato ni nihčnega, če se je javnost začela s trdovratno vztrajnostjo izpraševati

kaj bo prav za prav z Batino zidavo

Širile so se vesti, da se je v svo zadevo nenadoma započel »kavelje«, zadeva stavbnega dovoljenja je postajala nejasna, merodajnih izjav ni bilo, slišalo se je govorice, da se vsa stvar vrtila okrog ene in iste osebi, ki je bilo ime kavarne. Trdka Bafa se je bila namenila v sedmem nadstropju postaviti kavarniške prostore. Ljubljancem so sklepali, da gre zastonj vsega vprašanja o zidavi pripisati dejstvu, da se lastniki raznih gostinskih in kavarniških podjetij ne morejo sprijazniti z mislijo, da bi bila v njihovem krogu odprta nova kavarne, ki bi utegnili obetno posesti v vrste gostov in jih privezati nase.

Kratka zgodovina zastoja in razvlijanja

Za graditev nove palače na razcestju Aleksandrova cesta-Selenburgova ulica je podjetje Bafa izročilo svojo vlogo na ljubljansko mestno občino lani 15. maja. O razlogih, ki so bili merodajni, da se je rešitev dolgo zavlekal, so krožili razni glasovi. Morda je bila pozni rešitvi vloge kriva nekoletko tudi naša podedovana, nekoliko skrupulozna pedantnost ter huda birokratična žilica. Krogi, ki so bili videli precej dobro poučeni, pa so trdili, da rešitve o stavbnem dovoljenju zato tako dolgo ni, ker je bilo treba razvozlati nekaj važnih stvari, predvsem razčistiti vprašanje, kaj bo s kavarne v bodoči palači. Rešitev Bafine vloge je prišla šele meseca oktobra lani; ta rešitev je bila negativna. Do tega časa je podjetje že rušilo na dvorišču in začelo na dvorišču tudi graditi.

Vozel se razvozli

Proti tej rešitvi je podjetje ugovarjalo pri upravnem sodišču v Celju. Medtem pa je nastopil nov moment, obrat v vsem vprašanju. Merodajni faktorji so po skrbnem premisleku ugotovili, da bo nova stavba eredi mesta vendarle koristna mestu samemu. Ti faktorji so odstranili pomisleke in izdali novo rešitev: stavbno dovoljenje. Ker pa mora v mestih, kjer se grade stavbe, v katerih so lokali javnega značaja, še stavbne projekte odobriti banovina, trdka tega dovoljenja ni mogla sprejeti, ampak se je obrnila na banovino, ki je projekt odobrila. Tudi z mestno občino so vse stvari že dogovorjene, tako da je stavbno dovoljenje črno na belem le še stvar zgolj tehničnega značaja. Po vsem videzu bo dobila trdka to dovoljenje v roke že v nekaj dneh, tako da bo takoj lahko pristopila k ureditvenemu načrtu. S podiranjem pa podjetje najbrž ne bo pričelo pred Veliko nočjo. Trdka je izjavila, da mima interesa, da bi kavarniške prostore vzela v svojo rešitvo; dala jih bo po vsem videzu v najem človeku, ki bo za izvrševanja obrata dobil koncesijo.

V pritišlju in morda v prvem nadstropju bodo poslovni prostori Bafe. Naslednja štiri nadstropja bo dala trdka v najem interesentom, obrtnikom, firmam itd. V šestem nadstropju bodo stanovanjske uslužbenec, ki bodo zaposleni v tem poslopiju — in dve privatni stanovanji. V sedmem nadstropju bo kavarne. Nova palača bo imela tudi kino ter kopalnice; tadva lokala bo podjetje dalo v najem. Stroški za postavitev palače najbrž ne bodo

segali pod 10.000.000 din. Zanimivo je, da bo že sama fasada stala približno 500.000 din. Razne instalacijske naprave pa bodo znesle izredno visoko vsoto ca. 1.500.000 din. V majhno ilustracijo, kako draga je dandanašnja gradnja, moramo pripomniti, da samo takse za stavbno dovoljenje znašajo 133 tisoč dinarjev.

Pred pošto se bo uredil promet

Izredno velikega pomena bo potem, ko bo palača dogotovljena, postalo dejstvo, da bo pred pošto in v njeni bližini za prometno-regulacijske namene pridobila mestna občina 327 m² prostora. Na ta način bo na tem tako kočljivem in prečnem razcestju končno vendarle možno urediti prometne potrebe tako, da bodo rešene zadovoljivo in sodobno. Poleg tega bo v sredo mesta investiran velik kapital. Pri delih pa bodo zaslužili tudi domači zidarji.

Poslopje ne bo rentabilno

Razumljivo je, da podjetje kot je Bafa rentabilnost ali nerentabilnost gleda z drugačnimi očmi kot privatniki. Za privatnika bi bila stvar rentabilna, Bafa pa investira svoj kapital v stvari, ki se glede rentabilnosti morajo vesti povsem drugače kot se vede poslopije s poslovnimi in stanovanjskimi lokali, ki so le v najemu. Trdka bi rabila najmanj 10%, znano pa je, da n. pr. celo palača Pokojniškega zavoda prinaša le 1%. Bafa zase ne rabi take palače, za bližnjo in morda tudi daljnjo bodočnost bi ji zadostovali poslovni prostori, ki bi bili le za spoznanje večji kot so današnji; take prostore pa bi lahko najela tudi kje drugje, kjer bi jih — v že starem poslopiju — le adaptirala. Da se je lotila gradnje tako velike palače, je pripisati dejstvu, da bi rada imela enkrat prostore povsem po svojem okusu — ter razumljivi težnji po reprezentativnosti. — Ljubljana bo končno dobila center, kjer se bodo zbrala sama moderna poslopja, razen pošte...

Kaznovani ponarejevalci

Maribor, 22. marca. Kako smo že poročali, se je vršila danes pred malim senatom mariborskega okrožnega sodišča velika razprava proti ponarejevalcem denarja in njihovim žrtvam, ki so celo podjetje financirale. Kazni, ki jih je sodišče izreklo, so bile vse nepogojne ter precej ostre. Anton Kokot je bil obsojen na 2 leti robnice in 3 leta izgube častnih pravic, Alojz Turjak je dobil 1 leto in 6 mesecev robnice in 3 leta izgube častnih pravic, Matija Miško, Franc Poklavec, Ivan Vrhovčak, Jakob Štampar in Franc Pevec so dobili vsak po 3 mesece strogega zapor, Jakob Vrhovčak 4 mesece strogega zapor, Avgust Pihlar 4 mesece strogega zapor, Stefan Kuhar 2 meseca zapor, Marija Kuhar, Marica Kuhar, Ivan Kuhar in Franc Zgeč pa so bili oproščeni.

Slovenski teden v Ljubljani

Jutri, v četrtek popoldne ob 17, bo v veliki dvorani mestnega poglavarstva anketa o tujsko-prometnih prireditvah, ki naj bi v Ljubljano privabile čim največ tujcev. Zupan dr. Adlešič bo na anketi obširno poročal o najraznovrstnejših zamiselih in predlogih, ki jih bo anketa predelala in skušala prilagoditi, kako bi jih oživitvorili tudi v našem mestu. Med drugimi je posebno zanimiva tudi ideja o prirejanju »slovenskega tedna« v polletnih sezonah.

V tem tednu bi naša opera dajala samo izvirne slovenske opere, naša drama pa samo izvirne slovenske komade (zlasti tle ali dve premieri), na koncertih bi bile izvajane same kompozicije naših komponistov, zlasti nove itd. V vseh knjigarnah v Ljubljani bi bile razstavljene samo izvirne slovenske knjige, ki bi jih eventualno ta teden prodajali s popustom. In javnih krajih pod mlim ne bom bi bili promenačni koncerti z izključno našo glasbo, izvajati bi značile slovenske plese ter stare običaje na folklornih prireditvah, poleg tega pa bi bila tedaj velika razstava slovenskega slikarstva in kiparstva. Vse to bi bilo eventualno lahko prirejeno v okviru kakega večjega kongresa. V tem tednu bi lahko forsirali po trgovinah tudi izdelke naše domače obrti in industrije. Ves teden bi bila tudi predavanja o perehijh slovenskih vprašanjih in problemih itd. Vse to bi s primerno propagando pritegnilo tok našega domačega življa za nekaj dni v Ljubljano, prav tako bi pa tudi med tujci vzbudili zanimanje za naše razmere in vprašanja.

Tel. 22-21 KINO UNION Tel. 22-21
Die Frau des Andern
Christi Mardayn
Wil. Eichberger
Romanca
Predstave ob 16., 19.15 in 21.15 uri

Obsojen vlomilec, ki ga je izdala igralna karta

Maribor, 22. marca.

Pred malim senatom mariborskega okrožnega sodišča je bil obsojen danes sejmaj Edvard Otorepec iz Maribora zaradi svojega vlomileškega podviga, s katerim je nameraval sanirati svoj precej mučen gospodarski položaj na račun krojača Srečka Satterja. Dogodek, zaradi katerega je zadel Otorepec droga kazen, se je odigral tako:

V noči na 3. februarja t. l. so postali ljudje pozorni na neko žensko, ki se je nervozno smukala okrog vogala Tattenbachove in Kopališke ulice. Slučaj je nanesel, da je bil med temi rado-vedneži tudi policijski stražnik Franc Vrbnjak. Bilo je že proti polnoči, pa se je zdelo stražniku gibanje ženske zelo sumljivo. Vprašal jo je, koga čaka, pa mu je odvrnila, da nikogar. Kmalu nato pa je ženska naenkrat izginila. To se je zdelo stražniku še bolj sumljivo. V sami božični noči je bilo namreč vlomljeno v krojaško delavnico Srečka Satterja, ki se nahaja v Kristanovi hiši na vogalu Tattenbachove in Kopališke ulice. Stražnik si je mislil, da je pojav skrivnostne ženske morda zopet v zvezi s kakim vlomom pri Satterju. Podal se je preko dvorišča Seničeve hiše, še predno pa je preskočil plot na dvorišču Kristanove hiše, je opazil, kako je pobegnil neki možki z dvorišča.

Stražnik je preplezal ograjo ter je našel pri vratih, ki vodijo z dvorišča v Satterjevo delavnico, razno vlomileško orodje. Zraven je bil nahrbtnik, poleg tega pa je našel tudi igralno karto, ki je vlomilecu očitno padla iz žepa. Po stvarih, ki jih je stražnik našel, je bilo mogoče ugotoviti nji-

Predvajamo premiero vseskozi zanimivega filma, ki Vas bo držal v napetosti od začetka do konca!

Alli gre za tatvino važnih dokumentov ali pa za ljubavno avanturo lepe žene?

Prošnja trafikantov

Ljubljana, 23. marca.

Morda je prav zdaj pred velikonočnimi prazniki najbolj primeren čas, da spregovorimo tudi o tem, kar danes najbolj tare naše trafikante, in kar jim njihovo, že tako od silne skromnosti položaj, še poslabšuje in sicer največkrat po krivdi tistih tvarišev trafikantov, ki se ne marajo ozirati niti najmanj na stanovsko tovarištvo in poskušajo svo mogočo konkurenco.

Predvsem hočemo opozoriti na inserate po dnevnem časopisju, v katerih prodajajo ali kupujejo trafike. Za trafike v teh inseratih ponujajo nekateri, ki bi radi postali trafikanti bajne vsote, pri tem pa prav za prav ne vedo, kaj plačujejo. Na prvi pogled se zdi takšno kupovanje in prodajanje trafik čisto v redu, kdor pa stvar boljše pozna, pa lahko trdi, da je takšno kupovanje gola eleparija, kajti trafike podeljuje in odvzema le prodajno monopolno nadzorništvo v Zagrebu. Lahko se torej zgodi, da kdo le nasede takšnemu inseratu, od monopolnega nadzorništva v Zagrebu pa ne dobi dovoljenja, da bi smel imeti trafiko! Na drugi strani pa so trafike, ki so »naprodaj«, po večini takšne, v katerih je zasluček izredno slab in je prejšnji lastnik nad njimi že obupal.

Drugo vprašanje, ki bi bilo tako potrebno rešitve vsaj zdaj, ko se bližajo velikonočni prazniki, je vprašanje prodajanja razglednic po hišah. Razna časopisna poročila nam jasno povedo, da imajo ti prodajalci razglednic dostikrat ne samo namen, da s prodajo te robe kar zaslužijo, pač pa si ob tej priliki lahko bolj natančno ogledajo tudi razna stanovanja, kjer jim zadisi morda še kaj drugega, kar pride posebno za praznike prav. Stvar je pa tudi tale: Če mora človek v trafiko po znamke, ki jih nalepi na razglednice, je pač vse eno, če tudi v trafiki kupi razglednice.

Slišali smo tudi že, da trafikant vendar nikdar ne propade. No, to je pa res. V konkurz ne pride trafikant nikdar, saj mora blago vedno plačati naprej. Torej nima niti možnosti, da bi se zadolžil. Če mu pa trafika premalo prinese, jo mora pač prej opustiti. Če ne pride v konkurz, vendar s tem še ni rečeno, da lahko živi!

Zelo pereče vprašanje je tudi provizija, ki jo nekateri kupovalci zahtevajo, kadar kupujejo kolke. Trafikanti so se sicer domenili, da takšne provizije ne bodo dajali nikomur več, vendar pa se še vedno najde kdo, ki ta stanovški dogovor krši in s tem škodi skupnosti, sebi pa tudi mnogo ne koristi. Preveč lepa tudi ni navada, da ljudje hodijo v trafike samo brat časopise, ne kupijo pa niti časopisov, niti kaj drugega. Ta razpada po bo popolnoma odpravljena šele takrat, kadar se ti zastojkarji ne bodo sami zavedli, da je takšno njihovo ravnanje neokusno.

Ta in še mnogo drugih vprašanj je danes, ki tarejo trafikante in ki jim v mnogih primerih skoraj ne dajo dihati. Največ krivde pa je dostikrat na nekaterih brezvestnih trafikantih samih, ki nimajo prav nobenega smisla za tovariško skupnost in za stanovske dogovore. Položaj trafikantov je že tako dosti slab, zato naj ga ne poslabšuje še netovarištev trafikantov samih!

Krava preplavalava Dravo

Maribor, 22. marca.

Danes je bil v Mariboru živinski sejem, ki je bil zelo dobro obiskan. Stevilnim sejmarjem je po končanem sejmju pripravila veliko senzacijo krava, ki je izvršila nenavadno »junaki« podvig. Kravo je prignal njen lastnik od Sv. Antona od Slov. gor. na sejem. Živčice je imelo prav lep kos poti za seboj ter je bilo gotovo utrujeno. Lastnik pa kravo ni mogel prodati. Po končanem sejmju je je privzal pred sejmščem, sam pa se je podal v gostilno »Pri klavnicu«, da se okrepča. Kravi pa je dolgo krepanje njenega gospodarja postalo očitno dolgočasno. Začela je natezati vrvi in se je res odtrgala. Podala se je na sprehod po obrežju Drave. Kmet je opazil njen beg, pa je skočil za njo, pomagal pa so mu še drugi sejmarji. Krava pa se ni dala kar tako ujeti, pa je poskusila z begom. Bezljaja je ob Dravi proti brodu, kjer pa ji je prišlo zopet nasproti veliko ljudi, ki so šli od broda v mesto ter so ji zastavili pot. Ker ni imela drugega izhoda, se je enostavno poglajala z visokega nabrežja v deročo Dravo. Zaplavala je v reko in ker jo je kopol očitno veselila in osvežila, je začela plavati vedno dalje od brega. Naenkrat je bilo na obrežju vse živo ljudi, ki so gledali plavajočo kravo. Med njimi je bil tudi nesrečni lastnik, ki je bil žalosten, ker je bil prepričan, da bo živinčje utonilo. Krava pa se je izkazala kot izvrstna plavalica. — Vedno bolj je rezala deročo reko, ki jo je zanesla daleč navzdol, pod hišo posetnika Smirmaula, pa je vendarle dosegla pobrezje nabrežja. Krava je preplavalala na ta način skoraj dober kilometer reke. Na pobrezki strani je splezala na breg, navzgor pa ni mogla zaradi prevelike strmine in prevelike utrujenosti. Mirno se je vlegla ter je čakala na reševalce. Prišli so najprej pobrezki gasilci, ki pa sami niso ničesar mogli opraviti. Poslali so potem po mariborske gasilce. Z vrvmi in škripci so po 3 ure trajajočem prizadevanju spravili kravo le na cesto, kjer jo je ves vesel prevzel njen lastnik.

Franciskanska prosveta M. O. v Ljubljani — uprizarji v režiji G. Milana Skrbinskega, režiserja Nar. gledališča na praznik, v petek, 25. marca točno ob 8 zvečer ljudsko igro s petjem v 5. dejanjih in 7 slikah »Deseti brat«, katero je priredil za oder Fran. Govekar po Jurčičevem romanu. Pri predstavi sodeluje orkester Franciskanske prosvete M. O. Kljub velikim stroškom režije ostanejo običajne znižane cene po 6, 4, 3 in 2 Din. Predprodaja bisarni Pax et bonum.

Kmalu sem imel priliko spoznati, kako zelo je bil ta strah upravičen. V Malowu sem moral prestopiti, če sem hotel priti v Tralee. Stal sem na stopnicah svojega oddelka, ko sem se bliskovito umaknil. Zagledal sem znani kovčeg, strašni rdečepaletni ročni doktorjev kovčeg. Ležal je na prostoru, namenjenem odsotnemu doktorju. Doktorjeva prisotnost v Malowu mi je dokazovala, da namerava tudi on k grofu Antrimu. Moral sem se pripraviti na to, da bo zdaj pa zdaj vstopil.

Vzel sem svojo priligo in si posikal drug oddelki, ki sem ga dobro zaprl. Od tu sem opazoval kolodvor. Kakih petnajst potnikov se je do odhoda vlaka sprehajalo po peronu, da bi se ogreli; kajti vreme je bilo mrzlo, čeprav lepo in suho.

Videl sem dva duhovnika, kmete, nekaj žensk, vojaka od Royal Irish Constabularyev in še nekaj gospodov. Skušal sem uganiti, kateri teh gospodov je moj lausanski tekmeč, ko je zadonel klic za odhod. Potniki so krenili k svojim vozovom.

Doktor Grülli je bil debel, majhen gospod, ki je seveda posil naokne. Zdelo se je, da je zelo občutljiv za mrzlo; kajti imel je kar več suknjčev na sebi. Pod zelenim kožuhom sem domneval plešo. To ni bil mož, ki bi mu lahko rekli, da je lep. Tudi ni bil eleganten, toda vsekakor njegov obraz ni bil odvraten.

»Končno«, sem si rekel, »nimam še prav nobenega povoda bati se, da me bo izpraševal galske besede in njih korene. Če pa se bo to zgodilo, potem imam pravico molčati. Moja osebnost, ki zastopa francosko znatnost, ne sme postati smešna.

Hotel sem uživati sveži zrak, za-

Pierre Bénéit: VELIKI JEZ

Roman iz irskih bojev za svobodo

to sem odprl obe okni v svojem oddelku, pogledal sem skozi eno, šel k drugemu, vrnil se nazaj k prvemu, da bi videl čim več pokrajine.

Vlak je hitel čez kerryse pašnike. Močvirje se je menjavalo z ribniki. Nad njimi so vihravo letele nezane vodne ptice, katerih sence so se jasno odražale na vodni gladini. Skozi oddelke v vlaku je vel veter, ki je prihajal s seboj duh po resju.

Nenadno sem se spomnil one čudne deklice, h kateri sem hitel. Sele, ko je hitel vlak čez njive stroge lepote, sem se začel zavdati, da bom zvedel, kdo je bila Antiopa...

Antiopa! Glasno sem ponovil njeno ime, da bi mogel primerjati njeno sliko s sliko njene domovine.

V tem trenutku je sprevodnik zaklical ime male postaje: »Killarney«.

Čutil sem, da je ta slavna beseda samo zaradi nje učinkovala name. Čimprej bo vlak zapustil Killarney, tem preje bom pri Antiopi, tem hitreje jo bom videl...

Ali jo bom videl? Sedaj sem pričel o tem dvomiti. Ali je bilo res popolnoma trdno, da jo bom videl? Ta razdvojenost in zmedenost, ki se me je držala še štirinajst dni, je bila res zelo nenavadna.

Pravite mi, da bom užival gostoljubnost grofa Antrima? sem nedolž-

no vprašal gospoda TERENCE. »Ali je to oni grof Antrim, s katerim sem imel čast spoznati v Aix-les-Bains leta 1894?« Starec je preštevaj na prstih in mi je odgovoril: »Da, to je on.« Takrat je imel s seboj trinajstletno hčerko. »Ima jo še vedno,« je odgovoril resno gospod TERENCE. »Ima teber spomin za starost dame. Grofica Kendalova mora biti stara sedaj okoli pet in trideset let.«

»Grofica Rendalova, pravite?« »Da, miss Antiope se je pred šestimi leti poročila z lordom Baxterjem, grofom Kanadskim.«

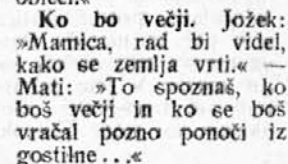
»In... ali živi grof Antrim zdaj pri svojih otrokih?« »Ne, oni stanujejo pri njem v gradu Dunmore, ki leži ob severni obali blizu Ulstra. Toda ob smrti lorda Baxterja...«

»Lady Baxterjeva je vdova?« »Od junija leta 1914. Tedaj jo je doletela nesreča, da je izgubila moža pri avtomobilski nesreči, pri kateri je pa sama kakor po čudežu, ostala zdrava...«

Zapustila je Dunmore, ker je bil grad le preveč povezan s tem strahovitim dogodkom. Od takrat stanuje tri milje proč od Traleeja, v gradu Kendale, ki ga je podedovala po možu. Sprejeti boste torej v gradu Kendale, zelo me veseli, da ste mi dali priliko, da vam morem pripovedovati te podrobnosti, kajti prav za

15

S pokvarjenimi klobasami so se zastrupili v No-
vem Sadu Marija Iles, njen brat in njen svak. Vsi so
jedli klobase, ki jih je Marija kupila pri nekem novo-
sademskem mesarju. Sredi noči pa so začutili hude bole-
čine v želodcu. Prepeljali so jih v bolnišnico, kjer so
ugotovili zastrupljenje s pokvarjenim mesom. Štalo
več treh je zelo težko.

Prebivalstvo okolice Skofje Loke in Medvod opozarjamo na odlok okrajnega načelstva v Skofji Loki, po katerem bo na banovinski cesti Skofjja Loka—Sora—Medvode prekinjen promet za vsa vozila preko mostu v Puštalu zaradi končne dograditve mostu in ureditve čistišča, in sicer v času od 28. marca vključno do 23. aprila 1938. Za lahka vozila se bo v tem času vršil promet na občinski cesti Skofja Loka—Plevna—Suha preko mostu na Suhi (do 800 kg), težka tovorna vozila pa naj v tem času uporabljajo ban. cesto Suha—Jeperca in nato drž. cesto št. 2 proti Medvodam.

katerega predvajamo danes neprekinjeno zadnjikrat.

Sreda, 23. marca: »Jakobinec«. Red Sreda.
Četrtek, 24. marca: »Prodana nevesta«. Red
Petek, 25. marca: »Traviata«. Gostuje g
Zlata Gjungjenac. Izven. Znižane cene od 30 d
navzdol.
Sobota, 26. marca: »Rigoletto«. Proslava 2
letnice umetniškega dela višjega režiserja pro
Osipa Sesta. Cene od 50 din navzdol. Izven.

Stalin ni sposoben, da bi rešil Rusijo

V najboljšem primeru bo opravil na krutejši posel revolucije: požrl bo vse njene otroke...

Pod naslovom »Norost ali konec« je pred nekaj dnevi objavil pariški dnevnik članek znane ruske publicistke Kyeckove, v katerem podaja pomen zadnjih dogodkov v Rusiji v zvezi s pravkar končanim moskovskim procesom. Med drugim piše nekako takole:

Preganjanje najuglednejših članov komunistične stranke v Rusiji se nadaljuje. Na zatožno klop so bili posajeni sami takšni člani te stranke, brez katerih bi bila oktobrska revolucija v Rusiji nemogoča. S pozornice odhaja zdaj sama malija. Javno mnenje v Evropi, ki se je že navadilo takšnega načina odstranjanja komunistov, skuša poiskati smisel takšnih teorij, ali v ekstremnem slučaju vsaj vzroke kakšne podobne človeške žalosti. Evropsko javno mnenje pa čedalje bolj prihaja do zaključka, da je Stalin znorel... Tisti pa, ki skušajo vzroke takšnega postopka le zaslediti, ne pridejo daleč. Te vzroke smatrajo vedno le za slučajec, preveč različne, tako da na podlagi njih pač ni mogoče stvari tako razložiti, da bi ugotovile odgovarjale resnici. Pravijo, da je Stalin znorel. V tem primeru pa bi morali znoreti tudi vsi izvrševalci njegove volje in njegovih ukazov, vsi razni Višinski, Ježovi, Krestinski itd.

20 let filozofiranja o zgrešenem življenju

Dvajset let se je Rusija mučila z razgovori o filozofiji življenja, ki ni zanjo. Često se je res zadelo, da te razgovore vodijo sami norci. V resnici pa to nikakor niso bili norci, pač pa takšni ljudje, ki jih svet dobro pozna kot izredno delovne in ki jih je revolucija postavila na najvišja mesta. Na teh mestih jim je zdaj preostajalo samo dvojce: ali da se zaženo pokoriti čisto drugačnim načelom, kakor pa so jih vse življenje zastopali, ali pa, da izginijo s tega sveta. Ob zatonu revolucije pa je usoda vseh teh ljudi čisto enaka. Ostala je samo še glavna osebnost — Stalin, ki stoji na čelu ruske vlade. Ali on se zaveda, da je revolucija končana in da mora Rusija nastopiti drugačno pot? Ali ve, da ne samo on in komunistična stranka ne bosta zmagala, pač pa, da je v nevarnosti vsa Rusija? In če se zaveda tega, da je Rusija v nevarnosti, zakaj tako postopa z ljudmi, ki so začetniki revolucije?

Postavlja se vprašanje,

kdo bo tista močna roka, ki bo dvignila Rusijo?

Na to vprašanje moram odgovoriti, da ta močna roka ne more biti Stalin sam. Ne, močna in pogumna roka on ne bo nikdar. Stalin je samo pravi predstavnik iste agitatorske podzemne sile, ki je vodila tudi njegove sedanje številne žrtve. Da se povzpne na visoko mesto, za to ni sposoben.

Dva škola, ki sta si tako podobna, da pri britju ne potrebuje ogledala...

ben. V najboljšem primeru bo opravil najkrutejši posel revolucije: Požrl bo vse njene otroke... Da bi ustvaril novo, svobodno Rusijo, za to je ne-sposoben.

Ali torej ni vseeno, če je Stalin norec, ali ne?

Razlika med rusko in francosko revolucijo

Z neverjetno upornostjo in doslednostjo ponavlja ruska revolucija dogodka svoje predhodnice, velike francoske revolucije, izvzemši le nekatere bistvene točke. Francoska revolucija je imela tudi velike vojne uspehe. Med njenimi predstavniki so se pojavili tudi vojskovodje, ki so znali narodu prinesiti zmage, sebi pa slavo. Francoski zgodovinar iz te dobe Louis Marlen je napisal: »Človekova lastnost je, da greši. Vse stranke, ki so bile sestavljene iz najrazličnejših ljudi, so grešile. Opozoril sem jih na njihove neumnosti in na njihove zločine. V času strahotne krize se vse tisto, kar je med narodom mračnega, pojavlja na površini, in tako se pojavlja tudi vsa živalska surovost in vse druge odvratne stvari, o katerih nihče do tega trenutka ni niti slutil. Odkod so

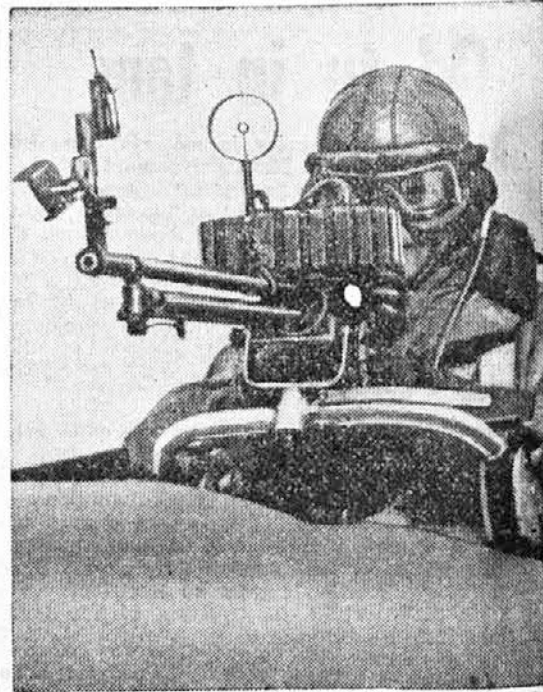
se torej pojavila tako strahotna dejanja? V časih, ko je položaj v državi tako silovito napet, pa se pojavljajo med narodom tudi junaška dela. Jaz sem spričo svoje ljubezni do domovine mnogo bolj navdušen nad njenimi vojnimi uspehi, kakor pa nad poboji, ki jih imajo za posledico državljanske vojne!«

Ne, mi Rusi nismo imeli prilike, da bi videli vojne uspehe naše domovine. Bili pa smo priča nešteti umorov za časa državljanske vojne. V tem je bistvena razlika med dvema revolucijama, med rusko in francosko. V najkrajšem času bomo tudi videli, kakšne posledice bo imela razlika teh dveh revolucij. Nastopil je čas, ko bo treba razvozlati številne vozle, in sicer ne samo tiste, ki se tičejo Rusije.

Ameriški bankir - tat

Državni tožilec v New Yorku je obdolžil bivšega predsednika znamenite newyorške banke, Richarda Whitneyja, poverebe in tatvine več tisoč dolarjev. Bankirja so zasliševali na sodišču kot navadnega zločinca, kar je povzročilo ogromno ogorčenje pri ponosnih ameriških petičnih plemiških rodbinah.

Obtožba se nanaša sicer »še« na 100.000 dolarjev, toda nadaljnja preiskava bo menda pojasnila poverebe, ki gredo v milijone. Najbogatejše in najuglednejše družine v New Yorku se pri tej onečastitvi čutijo prizadete.

Za strojnice v najmodernejšem angleškem letalu.

Že 23 let ima kroglo v srcu

Leta 1915 so pripeljali v vojaško bolnišnico ranjenega letalca; imel je razmesarjena prsa. Rana se je kmalu zacelila, 21 letni mladeč je odšel zopet na bojišče; po vojni pa je odprl mehanično delavnico, se oženil in imel tri otroke, katerih najstarejši ima že 17 let.

Pred kratkim pa je mehanik dobil hud srčni napad. Zdravnik ga je pregledal z žarki in zapazil v bolnikovem srcu kroglo, ki je ostala v njem še iz vojne. Krogla tehtala 17 gramov, pa drugače nič kaj ne moti bolnika, ki noče slišati o nikakršni operaciji, češ dokler bo šlo, bo šlo!

Ženske ne smejo v gostilne

V Kanadi je vpliv duhovščine zelo velik. Kar reče kanadski primas, kardinal Villeneuve iz Quebeca (Kibeka), to drži bolj kot vsaka postava. Pred kratkim je prepovedal ženskam obisk gostiln. V ondotnih gostilnah namreč točijo neko posebno pivo, ki je zelo močno, tako da vsakemu kaj hitro stopi v glavo. Kdor ve, kako ostuden in žalosten je pogled na »majavo« žensko in koliko večje neumnosti in nesramnosti počenjaajo kot moški v istem stanju, se odredbi ne bo nič čudil, temveč jo z veseljem odobrava.

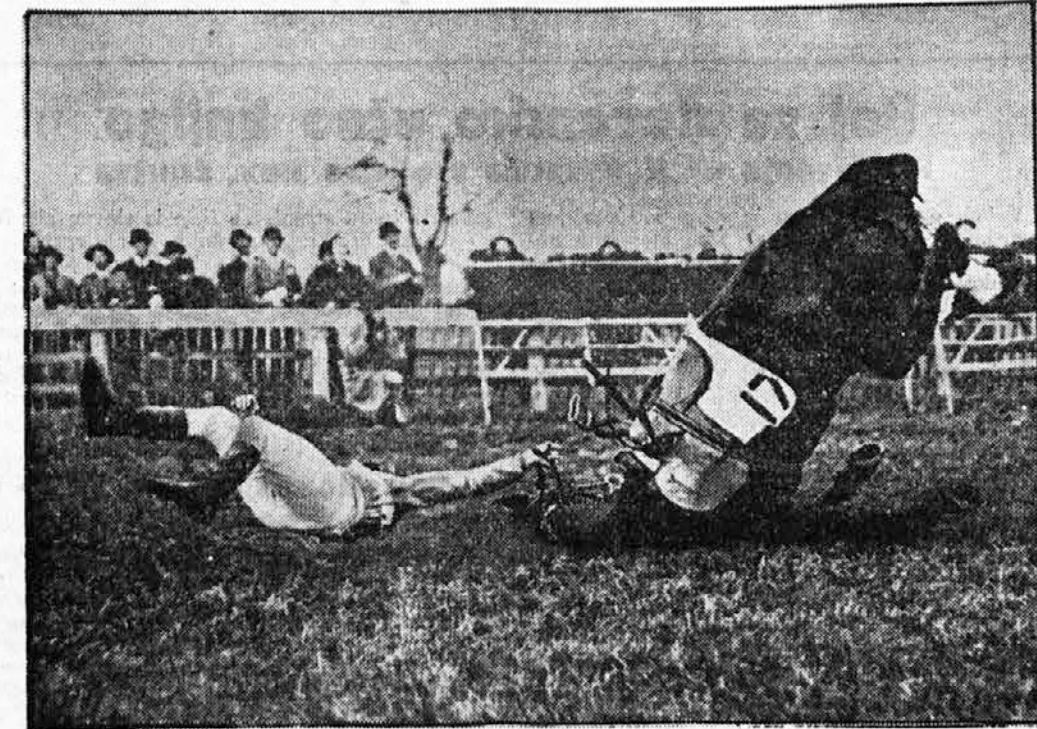
Pa tudi sicer kardinal Villeneuve zelo odločno »striže perut« ženskim razvadam. Nekoč je prišla k njemu v spovednico čez mero nadišavljena gospodinca, pa je izredno hitro prišla zopet ven. Kardinal jo je namreč prijazno povabil za drugi dan in rekel, naj ne pozabi, da »voni svetosti nima nobene zveze s kemičnimi proizvodi«.

Programi Radio Ljubljana

Sreda, 23. marca: Belgrad: 20 Anita Mezetova po narodne, 20.30 Humor, 21.30 Vokalni koncert, 22.30 Zabavni koncert — Zagreb: 20 Plošče, 20.30 Ljubljana, 22.20 Plesna glasba — Dunaj: 19.35 Simf. koncert, 21.50 Dvajset minut v baru, 22.20 Plesna glasba — Budimpešta: 20.30 Ork. koncert, 22.25 Ork. glasba — Rim: 21.00 Opera — Praga: 19.35 Ork. koncert — Sofija: 21.45 Verdijska opera »Traviata« — Berlin: 19.10 Plesna in zabavna glasba — Königsberg: 19.10 Ples. večer.

Drugi programi

Sreda, 23. marca: 13 Baletna godba (plošče) — 12.45 Poročila — 13 Napovedi — 13.20 Iz Leharjevih operet (plošče) — 14 Napovedi — 15 Mladinska ura: Opazuj in poslušaj (g. prof. Miroslav Adlešič) — 18.30 Iz daljnih dežel (plošče) — 18.40 Kaj je a poboljševalnica in priložnost delavnice (g. Vojko Jagodič) — 19 Napovedi, poročila — 19.30 Nac. ura: Juraj Carevič, začetnik hrvatske pomorske beletristike (Arsen Venclides, knjiž., Zgb.) — 19.50 Sali — 20 Rezervirano za prenos — 22 Napovedi, poročila — 22.15 Citri solo, g. Emil Mezgolič.

Prizor z neke angleške konjske dirke.

Brezsrčna milijonarka

Nadvojvodinja Bianca Habsburška, lastnica več gradov v Avstriji in Italiji, sijajne palače na Dunaju in razkošne vile v Barceloni v Spaniji, je zelo okrutna mati. Svoji hčeri Assunti je prepovedala vstop v svojo hišo in jo zaprla v nek samostan v Barceloni. Ob izbruhu španske državljanske vojne, ko so rdeči požigali samostane in pobijali redovnike in redovnice, se je Assunti nekako posrečilo ubežati iz Barcelone na neko italijansko ladjo in po mnogih blodnjah in pustolovčinah dospeti na Dunaj.

Mati jo je zelo hladno sprejela in ji dala razumeti, da ne more ostati pod njeno streho, niti pričakovati kake denarne podpore. Assunta je skušala najti službo bolniške streljnice, toda ni imela sreče. Potem je zahtevala vsaj svoj delež po očetu nadvojvodi Leopoldu Salvatorju; delež je znašal sicer samo kakih 80.000 din, vendar bi jih v svoji zapuščenosti z veseljem sprejela. Mati je vse njene prošnje zavrnila in jo spodila od hiše.

Nato sta Assunto povabili dve gospe visokega dunajskega plemišva s seboj na otok Kubo v Meksikanskem zalivu, kjer se zbirajo največji pustolovci sveta. Njen odvetnik pa je vložil tožbo za izterjanje očetovega deleža in skromno mesečno podporo kakih 2000 din.

Poznala je vse belgijske kralje

V Nieuportu blizu Ostenda v Belgiji živi 106-letna starka, najstarejša Belgijka, ki je poznala vse belgijske kralje in je samo nekaj mesecev mlajša kot neodvisna belgijska kraljevina. Poznala in videla je silovitega ustanovitelja dinastije, Leopolda I., dobrohotnega Leopolda II., pogumnega Alberta in sedanega Leopolda III., ki jo namerava v kratkem osebno obiskati s svojim sinčkom.

Za svojo starost pravi, da se mora zahvaliti samo rednemu življenju. Vedno vstane ob 7, sné več kosov z maslom namazanega kruha, kar je v Belgiji splošno v navadi, in jih poplakne z veliko skodelo bele kave. Ob 11 spije dobro čajsko žganje; opoldne ima juho, meso z zelenjavo, sir in kak priboljšek. Ob štirih zopet belo kavo z namazanim kruhom in zvečer juho in jajca. Ob osmih gre redno spat.

Edino potovanje, na katero je morala iti, je bilo med svetovno vojno, ko so mnogi Belgijci bežali pred Nemci v Anglijo. Drugače pa je zadovoljno živela neprestano v domačem kraju.

Naročajte Slovenski dom!

ROBERT LORD

40

POD ČRNO KRINKO

Tako je življenje na Bowery-Hilsu teklo svojo mirno pot naprej... Vsaj na videz mirno. Nihče ni opazil temne sence, ki se je polagoma začela ovijati okoli hišice, v kateri so živeli mirni in dobri ljudje...

»Nocoj boš spet sama, Ruth. Moram na sejo,« je dejal Frank po večerji.

»Pojdi in nikar se spet ne zadrži kje do jutraj.«

»Zdi se mi, da bom nocoj kmalu končali.«

»Očka, ali veš, da se je Speed Forster rešil krokodilovega žrela. Že so ga krokodili za noge vlekli pod vodo... Pa se je vendar rešil...«

»Ah, to mi je zelo všeč...«

»Zdaj je v gosteh pri kralju črncev... Meni se vse tako zdi, da je ta črnski kralj ljudožrca in da prav zaradi tega tako dobro krmi Speeda Forsterja...«

»S črnci se ne splača imeti kaj posla...«

»Ali si ti kdaj videl ljudžrce?« je silil Buddy v očeta.

»Sem, v cirkusu...«

»Ali jih je pri nas tudi kje kaj...«

»Nekaj podobnega je,« se je oglasila še Ruth, »in ti so še mnogo slabši kot pravi črnski ljudožrci...«

»Uh, da bi jih jaz zgrabil! Poglej mojo pest. Poglej, kako imam na roki trde mišice...«

Buddy je skrčil roko in kazal očetu, kako ima trde mišice in kako bi že pokazal onim hudobnim ljudožrcem in tudi tistim, ki so še precej slabši kot ljudožrci, kakor je rekla Ruth.

»No, no, le pojdi. Nikar ne bodi tako bojevit...« ga je miril Frank. Ali že znaš za šolo vse?»

»Vse znam, očka!«

»Potem pa počkaj lepo spat. Mamica bo šla s teboj, jaz pa moram še v mesto.«

»Očka, varuj se ljudožrcem in tistih, ki so še slabši od

njih... Lahko noč!«

»Vrni se kmalu, Frank, saj veš, da mi je dolgčas sami.«

Toliko toplote je bilo v tej prošnji, toda Frank je bil že razburjen in ni nič čutil.

Na hitro se je poslovil od žene, šel v garažo, vzel iz skritega predala krov Črne legije, ga vržl pod sedež v avtomobilu ter se odpeljal v mesto. Člani Črne legije se niso nikdar peljali naravnost proti mestu, kjer naj bi bil sestanek. Vsak je moral izbirati najdaljšo pot po mestnih ulicah. Zato jim tudi nihče ni mogel tako hitro proti na sled...

To noč so avtomobili spet hiteli od vseh strani na dogovorjeni kraj. Neusmiljeno so kolesa zavijala po asfaltnem tlaku in po cestah v okolici mesta ter kakor pošast izginjale v temnem gozdu pri jezeru. Samo iz dveh odprtih na gornjem delu obraza so strmele v noč žareče oči... Če bi bil mogel kdo na skrivaj opazovati vse avtomobile, ki niso imeli nobenih luči, kako na določenih mestih zavijajo z glavne ceste proti Pine Lake in če bi bil mogel videti vse te zakrinkane obraze, kako sede po avtomobilih ko pošasti, bi ga bila prevzela strah in groza.

Noč je bila temna. Oblačno nebo se je pripravljalo, da vsak čas odpre deževne zapornice... Ozračje je bilo težko. V gozdu se je čutila sopolara. Nikjer ni bilo vsaj rahlega vetriča, da bi spihal iz gozdnega zatijaja sopolara, ki se je čez dan poskrila tam... Noč je bila kakor nalašč za namene, kakor jih je imela Črna legija.

Posamezne črne sence so izginjale za robom gozda proti jezeru...

Črna legija je imela nocoj širši sestanek. Vodstvo je tako ukazalo. Pripravljala se je na nekaj odločilnega...

Lepotica Ofelija je tehtala sto pet kilogramov. Škilila je na levo oko, noge pa so ji otekle od vodenice. Bila je dobrega srca posebnost za one, ki so imeli radi kozarec vina, pa niso imeli denarja, da bi ga plačali. Bila je lastnica hotela »Ofelija«, v katerem se je zbiral čudni svet iz podzemlja v Pine Lake. Njen Hamlet se ni imenoval Hamlet, pač pa mu je bilo ime Peter. Po volji Ofelije je bil tudi njen zakoniti mož. Imel je dolge, drgetajoče roke, zakriviljen nos, pod katerim mu je poletel v pozimi visela kapljica... Peter je bil nekoč muzi-

kant, zdaj pa je sedel v baru svoje žene za zabojem, ki je bil po svoji zunanosti podoben klavirju.

Ofelija je sedela za visokim pultom, ki je bil poln steklenic vseh velikosti, oblik in barv. Otekle noge je imela zavite v volneno ruto. Z zdravim očesom je dremala, s škiljastim pa je taval po baru in pazila na svoje »ljubčke«.

Za zabojem, podobnim klavirju je sedel Peter. Revez je bil že ves grbast... Prsti so mu skakali po rumenih, skrivljenih tipkah zaboja v taktu tanga. Po škripanju je bilo pač težko ugotoviti, da je to tango, ki se je po zakajenem baru razlegalo. Glava mu je mahal po aktu sem ter tja.

Nekoč je bil Peter učitelj klavirja. Ko pa ga je pustila dvajset let mlajša učenka, v katero se je bil zagledal, je začel popivati in se čisto zapil. Ko ni imel dovolj cvenka, da bi pil za denar, je pil na dolg. Ta dolg je debela škiljasta Ofelija zapisovala v svoje knjige. Alkohola ga je že čisto sključil, dolge roke so se mu posušile. Pa vse to Ofelije ni prav nič oviralo, da ga ne bi odvedla pred pastirja, ki ju je oba po gniljivem govoru zapisal v poročne knjige... Našla sta se dva zapuščena. Tudi Ofelija je bila zapuščena. V samostanu ni mogla iti kot njena soimenjakinja pri Shakespeareu. Shakespearejevi Ofeliji je bilo lahko iti v samostan. Ta si je lahko privoščila to razkošje, ko ni imela nobenih skrbi s kako točilnico. Ta druga Ofelija pa je imela dobro vpeljan bar, v katerem so se odigravali najživahnejši prepiri in pretepi v vsem Pine-Lakeu. Vzrok za to Ofelijino moitev je bil neki bivši boksar... Stvari so teklo z dramatsko napetostjo, v toku vsemirja pa se ni prav nič spremenilo. Le dolgoročni Peter je sedel za klavirskim zabojem v baru »Ofelija«, na oknu bara je bil nalepljen listek s skromnim napisom »Vsak dan godba in ples!«, v Ofelijinih knjigah je bil izbrisan dolg na strani, ki se začne s črko »P«. V Ofelijinem srcu je bila s črkami užaljenega ponosa vrezana globoka brazda mržnje in sovraštva do vseh boksarjev na svetu, delovnih in upokojenih, levo škiljasto oko je še nekoliko zaškililo, desna noga pa je tudi nekoliko bolj otekla... Drugače pa se ni nič zgodilo...

V baru je sedelo nekaj ljudi. Prostor je bil na gosto zakajen... Hreščavi glasovi, ki so prihajali iz tako imenovanega klavirja, so poskušali, da bi razorali in pregnali ta modrikasto umazan dim...